

*Juid. nodefi:
J. Kalinkam, J. Rubackai
Zināšanai: deputātiem
20.08.2015.
R.F.*

Bauskas novada domes priekšsēdētājam
Raitim Ābelniekam

Informācijai:
Domes deputātiem

Domes deputātu:
Aleksandra Novicka
Aivijas Kursītes

Iesniegums

Par rīcību, lai izvērtētu finanšu līdzekļu izlietojuma likumību un lietderību Bauskas novada pašvaldībā

Bauskas novada pašvaldībā jau ilgstoši turpinās finanšu līdzekļu nelietderīga izmantošana, kā rezultātā tiek ciesti zaudējumi, tādējādi samazinot iespējas tos ieguldīt novadā būtisku mērķu sasniegšanai. Ikvienam Bauskas novada iedzīvotajam ir jārada pārliecība par novada finanšu līdzekļu racionālu un lietderīgu izlietojumu, pamatojoties uz izsvēriem, profesionāliem un taisnīgiem lēmumiem.

Tāpēc lūdzam jautājumu *Par rīcību, lai izvērtētu finanšu līdzekļu izlietojuma likumību un lietderību Bauskas novada pašvaldībā*, iekļaut š.g. 27.augusta Domes sēdes darba kārtībā.

Pielikumā: Latvijas Republikas Valsts kontrolei un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai adresēta iesnieguma kopija, 5 lpp

Bauskā, 2015.gada 20.augustā

Aleksandrs Novickis

Aivija Kursīte

SAŅEMTS
Bauskas novada Domē
20.10. gada 20. augusta
Reg.Nr. 1-10/1168

Latvijas Republikas Valsts kontrolei
Skanstes iela 50, Rīga, LV 1013

Informācijai:
Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai
Peldu iela 25, Rīga, LV-1494

Bauskas novada domes deputātu:
Aleksandra Novicka
Aivijas Kursītes

Iesniegums

Par finanšu līdzekļu izlietojuma likumību un lietderību Bauskas novada pašvaldībā

Bauskas novada pašvaldībā jau ilgstoši turpinās finanšu līdzekļu nelietderīga izmantošana, kā rezultātā tiek ciesti zaudējumi, tādējādi samazinot iespējas tos ieguldīt novadā būtisku mērķu sasniegšanai. Ikvienam Bauskas novada iedzīvotājam ir jārada pārliecība par novada finanšu līdzekļu racionālu un lietderīgu izlietojumu, pamatojoties uz izsvēriem, profesionāliem un taisnīgiem lēnumiem.

Pašvaldība ir zaudējusi vērienīgus finanšu līdzekļus vairākos Ūdenssaimniecības attīstības projektos, nav bijusi pienācīga kapitālsabiedrību kontrole un iepirkumu organizēšana u.c. Tāpēc sniedzam ieskatu vairākās epizodēs, par kurām būtu veicama pārbaude no pašvaldību uzraugošo iestāžu pusē:

1. Bauskas novada kapitālsabiedrība “Īslīces ūdens” SIA un projekta „Ūdenssaimniecības attīstība Bauskas novada Īslīces pagasta Bērzu ciemā” īstenošana

Kopējie ieguldījumi bezatbildīgas pārvaldības sekū likvidēšanai sastāda **802 497,82 EUR**, no kuriem:

1.1. “Īslīces ūdens” SIA pamatkapitāla palielināšanai, lai pabeigtu darbus “Bērzu ciemā”, tika ieguldīti 350 000 EUR. Darbi vēl joprojām nav pabeigti, nav ticamas informācijas par veikto darbu inventarizāciju, ar defektiem veikto būvdarbu (kanalizācijas cauruļu iebūvi ar caurduršanas metodi) apmaksa. Piešķirto līdzekļu izlietošana citiem mērķiem (drenāžas izbūve Rītausmās, “Lauktechnika 15”). Novēlota pašvaldības rīcība, lai noskaidrotu iepriekšējā valdes locekļa G.Muskara finanšu darbību likumību.

1.2. Pateicoties bezkontrolei “Īslīces ūdens” SIA pamatkapitāls atkārtoti tiek palielināts par summu 70 000 EUR, šoreiz lai uzņēmumam netiku uzsākts maksātnespējas process.

1.3. Centrālās finanšu un līgumu aģentūras (turpmāk – CFLA) pieprasījums atmaksāt projekta „Ūdenssaimniecības attīstība Bauskas novada Īslīces pagasta Bērzu ciemā” īstenošanas gaitā par neatbilstoši veiktiem atzītos izdevumus 382 497,82 EUR apmērā.

1.4. „Īslīces ūdens” SIA valdes locekļa R.Bitina š.g. jūlijā atklātais naudas līdzekļu iztrūkums kapitālsabiedrības Valsts kases KF finansējuma kontā ap 34 000 EUR, kas

apdraud kanalizācijas projekta realizāciju 304 000 EUR apmērā - „Bērzkalnos” (151 000 EUR) un „Rītausmās” (147 000 EUR).

- 1.5. Kapitālsabiedrības valdes locekļu nomaiņa neveicot uzņēmuma finanšu un materiālo vērtību revīziju. Kapitālsabiedrības mantas izsaimniekošana, kas kārtējo reizi apliecina kontroles trūkumu un bezatbildību no pašvaldības atbildīgo amatpersonu puses.
- 1.6. Rezultātā - novada vadības norobežošanās no “Īslīces ūdens” SIA finanšu problēmām, draud ar valstī vienu no pirmajiem bankrotiem pašvaldības kapitālsabiedrībai. Netiek modelēti iespējamie scenāriji, netiek paredzēti nākotnes riski, piemēram: kā maksātnespējas gadījumā turpināsies komunālo pakalpojumu nodrošināšana Īslīces pagasta iedzīvotājiem, kā šis process nākotnē var atsaukties uz pašvaldības reputāciju realizējot jaunus projektus un piesakoties uz aizņēmumiem Valsts kasē. Ar domes amatpersonu tukšiem solījumiem par ūdenssaimniecības projekta pabeigšanu Īslīces pagasta „Bēru” ciematā ir zaudēta iedzīvotāju uzticība pašvaldībai.

2. Projekta „Bauskas novada Mežotnes pagasta Garozas ciema ūdenssaimniecības attīstība” neatbilstoši veikto izdevumu atmaksas

- 2.1. CFLA 2014.gada 26.februārī iestādei „Mežotnes pagasta pārvalde” adresētajā vēstulē ietverts lēmums par veikto izdevumu 100 % korekciju un to atzīšanu par neatbilstoši veiktiem izdevumiem. Kā pamatojums minēts tas, ka projekta ieviešana nav veikta vienošanās īstenošanas laikā, kā rezultātā CFLA ir jāveic neatbilstoši veikto izdevumu atmaksas **114 499,71 EUR** apmērā.
- 2.2. Izveidota darba grupa, lai izanalizētu projekta gaitā pieļautās klūdas, tomēr grupas ziņojumā iekļautie fakti nav izmantoti, lai normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā vērstos pret pašvaldības darbiniekiem, kuru nolaidības dēļ ir ciesti zaudējumi.

3. Projekta „Bauskas novada Mežotnes pagasta Strēlnieku ciema ūdenssaimniecības attīstība”

- 3.1. CFLA 2013.gada 21.oktobrī iestādei „Mežotnes pagasta pārvalde” adresētajā vēstulē ietverts lēmums par veikto izdevumu 100 % korekciju un to atzīšanu par neatbilstoši veiktiem izdevumiem, kā rezultātā CFLA ir jāveic neatbilstoši veikto izdevumu atmaksas **184 364,79 EUR** apmērā.
- 3.2. Līdzīgi kā „Garozas ciema ūdenssaimniecības attīstības” projekta gadījumā, nav veiktas darbības no pašvaldības amatpersonu puses, lai izanalizētu pieļautās klūdas un izvairītos no tām nākotnē.

4. Projekts „Bauskas Valsts ģimnāzijas un Bauskas sākumskolas ēkas energoefektivitātes paaugstināšana”

- 4.1. Kopējās projekta izmaksas pieaugašas par **134 998,74 EUR**.
- 4.2. Darbu veicējs „Starbag” SIA ir iesniedzis tiesā prasību par 339 243,96 EUR. Pašvaldība ir iepirkusi ārpakalpojumu klūdu labošanai par summu 20 524,26 EUR. Šāda līguma noslēgšana netieši norāda par pašvaldības vājajām izredzēm tiesvedībā pret „Starbag” SIA, kas liecina par pašvaldības atbildīgo darbinieku nekompetenci laicīgi izvairīties no “riskanta” partnera izvēles un turpinot projekta paviršu vadību. Noslēgtais līgums ar Zvērinātu advokātu biroju par 20 524,26 EUR, neparedz kopējās līguma summas “griestus”, jo advokāts ir tiesīgs pieaicināt citus advokātus par papildus darba samaksu, kā arī bez advokāta honorāra jārēķina papildus izdevumi: valsts nodevu, iestāžu maksas pakalpojumu u.c. apmaksai. Advokātu biroja izvēles vienīgais kritērijs bija “draudzīgs ieteikums”, kā arī atbildīgie speciālisti ir publiski atzinuši, ka nav pārbaudījuši vai Zvērinātam advokātam ir pieredze līdzīgās tiesvedībās.

5. Normatīvo aktu neievērošana un iespējama dokumentu un grāmatvedības uzskaites datu sagrozīšana veicot Akāciju ielas seguma nomaiņu

Izpildot domes vadības norādījumus un lai izvairītos no iespējamās izpildvaras atbildīgo amatpersonu administratīvās sodīšanas pēc Latvijas republikas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.²¹ panta par Publisko iepirkumu likuma normu pārkāpšanu, domes administrācijas darbinieki maldināja Iepirkumu uzraudzības biroja amatpersonas.

- 5.1. Bauskas novada domes administrācija sniedza Iepirkumu uzraudzības birojam „sakārtotus” dokumentus - darbu pieņemšanas-nodošanas aktus, kuros paveikto darbu apraksts atbilst ar „VIONA” SIA noslēgtā līguma BNA 2014/017 „Bauskas novada pašvaldības ielu un ceļu uzturēšana vasaras periodā” priekšmetam, tādējādi noslēpjot faktiski veiktos būvdarbus.
- 5.2. Būvdarbi tika veikti bez iepirkuma izsludināšanas, un nepieprasot kvalitātes garantijas no darbu izpildītāja. Veicot grāmatvedības uzskaiti iespējams tika sagrozīti grāmatvedības uzskaites dati, būvdarbu izmaksas attiecinot uz ceļu uzturēšanu vasaras periodā, līdz ar to netika korekti iegrāmatoti veiktie kapitālieguldījumi, kas palielina pašvaldības bilance esošo inženierkomunikāciju (Akāciju ielas) vērtību un neatspogulo tās faktisko stāvokli.
- 5.3. Bauskas novada domes deputātam A.Novickim adresētas Iepirkumu uzraudzības biroja (IUB) 16.07.2015. vadītājas Daces Gailes parakstītas vēstules Nr.1-3.2/2382 „Par būvdarbu organizēšanu iepirkuma līguma Nr.BNA 2014/017 ietvaros” skaidrojumā teiks, ka pašvaldības noslēgtais Līgums ar „VIONA” SIA neparedz ielu seguma maiņas darbus. Birojs norādīja, ka tādu darbu, kas nav paredzēti minētajos dokumentos, veikšana būtu pretrunā ar Līguma nosacījumiem. IUB secināja, ka darbi, kuru ietvaros ielas garumā tiek veikta pilnīga seguma nomaiņa, vienlaikus veicot ielu komunikāciju vāku līmeñošanu, pēc būtības nav pielīdzināmi ielu uzturēšanas darbiem. Līdz ar to Pasūtītājs nav tiesīgs veikt ielu seguma maiņas darbus Līguma ietvaros, jo tādā veidā tiktu mainīts iepirkumu līguma raksturs, kā arī varētu tikt ierobežota konkurence. Lai veiktu šos darbus, pašvaldībai bija jāveic jauns iepirkums.

6. Zaudēta tiesvedība

Laimdotas Kolbergas (bijusī Vecsaules pagasta pārvaldniece) lietā pašvaldība ir zaudējusi apgabaltiesā, 12 696,81 EUR, (10 567 EUR, advokāta pakalpojumi 1500 EUR, Valsts nodeva 629,81 EUR).

7. Publisko iepirkumu regulējuma pārkāpumi

Iepirkumu uzraudzības birojs (IUB) ir konstatējis, ka veicot atklātu konkursu “Vēsturisko interjera priekšmetu izgatavošana, piegāde un uzstādīšana Bauskas Rātsnamam” ir pārkāpts Publisko iepirkumu likuma 11.panta ceturtās daļas regulējums, kā arī 2.pantā minētais piegādātāju brīvas konkurences, kā arī vienlīdzīgas un taisnīgas attieksmes pret piegādātājiem princips, par ko IUB ieskatā netieši varētu liecināt arī fakts, ka konkursā tika iesniegts tikai viens piedāvājums.

- 7.1. Konkursa vienīgais pretendents “Intarsija” SIA iesniedza piedāvājumu par līgumcenu **159 042,40 EUR**, tomēr IUB vērš uzmanību, ka konkursa nolikuma pielikumā “Tehniskā specifikācija” bija iekļauta pašas “Intarsija” SIA telpu projekta izstrādātā koncepcija. IUB norāda, ka “Intarsija” SIA, kas ir koncepcijas izstrādātājs, šajā gadījumā nebija tiesīgs piedalīties iepirkuma procedūrā par vēsturisko priekšmetu piegādi.
- 7.2. Papildus IUB konstatēja, ka atsauce uz šo koncepciju konkursa dokumentācijā nebija sniepta un koncepcija nebija arī publiski pieejama ieinteresētajiem piegādātājiem.

“Intarsija” SIA jau pirms konkursa izsludināšanas bija pieejama piedāvājuma izstrādei noderīga, padzīlināta un detalizēta informācija, kas nebija pieejama pārējiem pretendentiem. IUB uzskata, ka šie apstākļi “Intarsija” SIA deva priekšrocības konkursā, tādējādi ierobežojot piegādātāju brīvu konkurenci. IUB no “Intarsija” SIA paskaidrojumiem ir konstatējis, ka jau projekta sagatavošanas procesā uzņēmums bija apzinājis Latvijas dievnamus un panācis vienošanos par iespējamu sadarbību konkrētu interjeru priekšmetu izgatavošanā. IUB uzskata, ka šis apstāklis “Intarsija” SIA deva ievērojamas priekšrocības attiecībā pret pārējiem iespējamajiem pretendentiem, gan sagatavojot piedāvājumu, gan saistībā ar līguma izpildei nepieciešamo laiku.

8. Par finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanu

- 8.1. Likuma „*Par valsts un pašvaldības finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēšanu*” 3.pants paredz pienākumu valsts vai pašvaldību iestādēm, valsts vai pašvaldību kapitālsabiedrībām, kā arī kapitālsabiedrībām, kurās valsts vai pašvaldību daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50%, un kapitālsabiedrībām, kurās vienas vai vairāku valsts vai pašvaldības kapitālsabiedrību daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50 procentus, rīkoties ar finanšu līdzekļiem un mantu lietderīgi. Neņemot vērā likuma regulējumu, kas attiecas uz autotransporta izmantošanu, domes priekšsēdētājam nepildot pašvaldības kapitālsabiedrību pārraudzību un ilgstošas domes administrācijas amatpersonu bezdarbības rezultātā tika pieļauta pašvaldības un pašvaldības kapitālsabiedrībām piederošā autotransporta izmantošana personīgajām vajadzībām. Turklat autotransporta izmantošanas pamatojumu apliecināšanai uzskaites dokumentos (ceļa zīmēs) netika atspoguļoti patiesie fakti par autotransporta izmantošanu. Domes un administrācijas vadība ignorēja vairākkārtējus aicinājumus rīkoties un aprēķināt pašvaldībai nodarītos zaudējumus, un vērsties pret vainīgajiem ar prasību atlīdzināt pašvaldībai nodarītos zaudējumus.
- 8.2. Bauskas novada domes administrācijā tika pieļauta nepamatota atalgojuma piemaksu aprēķināšana un izmaka. Neskatoties uz konstatētajiem pārkāpuma faktiem, domes atbildīgās amatpersonas nerīkojās, lai izvērtētu par amatpersonu atbildību un atlīdzinātu pašvaldībai nodarītos zaudējumus.

Ievērojot iepriekš minēto, ir konstatējams, ka Bauskas novada domes priekšsēdētājs R.Ābelnieks nav pildījis normatīvajos aktos noteiktos pienākumus, kas novēdis pie kaitējuma nodarišanas Bauskas novada pašvaldībai.

Ar Bauskas novada pašvaldības nolikumu ir apstiprināts, ka: *Pašvaldības izpilddirektors organizē pašvaldības administrācijas kompetences funkciju pildīšanu un ir atbildīgs par pašvaldības iestāžu un pašvaldības kapitālsabiedrību darbu.* Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumā ir skaidri noteikts, ka *pašvaldības kapitāla daļu turētājs ir pašvaldība un kapitāla daļu turētāja lēmumus pieņem pašvaldības domes priekšsēdētājs (kapitāla daļu turētāja pārstāvis).*

Likuma Par pašvaldībām 69.pants nosaka: *Pašvaldības izpilddirektoram ir jāorganizē domes izdoto saistošo noteikumu un citu normatīvo aktu izpildi.* Dome ir pieņēmusi lēmumus par racionālu un saimniecisku pašvaldības finanšu līdzekļu izlietojumu, savukārt pašvaldības amatpersonas nav kontrolējušas lēmumu izpildi. Šī paša likuma 74.pants nosaka: *Ja pašvaldības amatpersona, pildot amata pienākumus, ar nodomu vai aiz rupjas neuzmanības ir radījusi zaudējumus pašvaldībai, tai ir pienākums tos atlīdzināt.*

LR Kriminālikuma 319.pants paredz atbildību par Valsts amatpersonas bezdarbību
un valsts amatpersonas pienākumu nepildīšanu, gadījumos, ja valsts amatpersona tīši vai
aiz nolaidības neizdara darbības, kuras tai pēc likuma vai uzlikta uzdevuma jāizdara, lai
novērstu kaitējumu valsts varai vai pārvaldības kārtībai vai ar likumu aizsargātām personas
interesēm, un ja ar to valsts varai, pārvaldības kārtībai vai ar likumu aizsargātām personas
interesēm radīts būtisks kaitējums.

Pamatojoties uz iepriekš minēto lūdzam Valsts kontroli veikt ārpuskārtas revīziju
Bauskas novada pašvaldībā ar mērķi izvērtēt pašvaldības līdzekļu izlietojuma
likumību un lietderību Bauskas novada domes administrācijā un pašvaldības
kapitālsabiedrībā SIA „Īslīces ūdens”, kā arī informēt Vides aizsardzības un
reģionālās aizsardzības ministriju.

Aleksandrs Novickis

Aivija Kursīte